

Innhold

Forord	5
Kapittel 1	
Innledning: Hva er økokritikk?	13
Definisjoner	15
Fra «ecocriticism» til «økokritikk»	18
Økokritikk i tid, rom og farger	22
Disposisjon	25
Kapittel 2	
Økokritikk på norsk – en tidslinje	29
1998: en ny plante	29
2008: unglitterært naturengasjement	30
2009: akademisk oppvåkning	31
2011: andrebølgedisputas	32
2013: lærebokkapittel og klimaaksjon	34
2014–2015: antropocen-debatten	35
2016–2018: økokritisk ekspansjon	36
2019–2020: postkoloniale korrigeringer	40
2021–2022: pandemi og energikrise	42
Tilbakeblikk: utkantens paradoksale status	43
Kapittel 3	
Økosentrisme	47
Antroposentrisme som økologisk grunnproblem ...	48
Arne Næss og dypøkologien	49
Jonathan Bates romantiske økologi	51
Lyrisk gjenforening med naturen	52

Den romantiske økologiens politiske implikasjoner . .	55
Lawrence Buells økosentriske realisme	55
Kriterier for litterær økosentrisme	57
Problemstillinger for en økosentrisk økokritikk	60
Kapittel 4	
Økofeminisme	64
Patriarkatet som økologisk grunnproblem	64
Essensialistisk økofeminisme	66
Konstruktivistisk økofeminisme	70
Problemstillinger for en økofeministisk økokritikk . .	72
Kapittel 5	
Antroposentrisk risikoorientering	75
En antroposentrisk miljøetikk	75
Ulrich Becks teori om risikosamfunnet	76
Tvungen kosmopolitisme og opphevelsen av kultur/natur-dualismen	79
Den tause våren: risikosamfunnet i litteraturen	81
Litteratur som risikokommunikasjon	82
Tid, sted og økokosmopolitisme i moderne risikofortellinger	85
Risikoenes kulturelle definisjonsavhengighet og litterære risikokulturer	88
Problemstillinger for en antroposentrisk økokritikk	90
Kapittel 6	
Postkolonial økokritikk	91
Miljøspørsmålenes sosiale dimensjon	91
Kolonialisme og villmarksideologi	92
Essensialisme-problemet	95
Ikke-forestilte fellesskap og langsom vold	97
Problemstillinger for en postkolonial økokritikk	102

Kapittel 7

Nymaterialisme	104
Objektorientert ontologi	104
Vital materie	106
En materialistisk miljøetikk?	108
Materiens handlekraft og transkorporalitet i litteraturen	110
Problemstillinger for en materiell økokritikk	117

Kapittel 8

Geologisk økokritikk i antropocen	120
Mennesket som geologisk kraft	120
Den dype tiden	122
Artstenkning: anthropos versus homo	125
En estetikk for antropocen	126
Problemstillinger for en geologisk økokritikk	131

Kapittel 9**Hva vil det si å lese *Markens Grøde* i et**

økokritisk perspektiv?	132
Forbilde eller skrekkeeksempel?	133
Materiens egenmakt	137
Verdiladede dyremetaforer	138
Økokritiske variabler	140
Intellektuell kolonisering	141
Historie og aktualitet	142

Kapittel 10

Metodisk mangfold	146
Økonarratologi	147
Affektiv økokritikk	149
Empirisk økokritikk	151
Økokritisk litteraturdidaktikk	153
Litteratur og utdanning for bærekraftig utvikling . . .	159
Økokritiske metoder?	164

Kapittel 11

Sjangerperspektivet	167
Sjanger som habitat	168
Mellom pastoralen og apokalypsen	170
Naturskriving	171
Økopoesi	176
Klimafiksjon	179
Sjanger som tvang og mulighet	183
Topoi	185

Kapittel 12

Fra økokritikk til miljøhumaniora og tilbake	187
Ulike grader av miljøhumanistisk tverrfaglighet	189
Tverrfaglig eller monofaglig økokritikk?	193
Økokritisk tilstedeværelse	196

Referanser	198
-----------------------------	-----

Register	212
---------------------------	-----